

OXARÉ

Štev. 6 November–December 1959

Printed in USA

Oblak

trgovina s pohištvom in
vsemi potrebnostmi za
dom. - Dajemo zelene

Eagle znamke

Najugodnejši
plačilni pogoji

6612 St. Clair - Cleveland, O.

HE 1 2978

NORWOOD MEN'S SHOP

John F. Kovacic, mestni zastopnik

6217 St. Clair - UT 1 1393

Slovenska trgovina s čevlji

STANE MAJER

6107 St. Clair - UT 1 5027 -

Dajemo zelene Eagle znamke!

MELAHAR

Men's Wear

6205 St. Clair - Cleveland, O.

MANDEL'S SHOE STORE

"Quality Footwear"

6125 St. Clair - Cleveland 3,

FRANK CERNE

& Jewelry Co. is

50-letnica

6412 St. Clair ave, Cleveland,

"KOMIN'S PHARMACY"

6430 St. Clair - EN 1 2920

Smrekar

HARDWARE

6112-14 St. Clair Ave

Trgovina finega obuvala

LOUIS MAJER

6408-6410 St. Clair Ave.

Avtomobile popravilja in barva

SUPERIOR BODY & PAINT Co.

6605 St. Clair Ave

Točna in dobra postrežba!

Čistilnica obleke

TRIANGLE DRYCLEANING

Razi Meglič

1136 East 71 - HE 2 1350

CENTRAL NATIONAL BANK

(THE NORTH AMERICAN BANK)

6131 St. Clair Ave

15619 Waterloo Rd

3496 East 93rd St.

Evropsko pecivo

Doboš (ogrske) torte

12516 Buckeye LUCY Tel: SK 20828

NORWOOD BEVERAGE

6104 St. Clair Avenue

Vino, pivo, mehke pijače

JOHN ZAKRAJSEK

MEAT MARKET

1147 Addison R. - EX 1-1419

RICH'S

AUTO BODY & PAINT SH.

1078-80 E. 64-th Str. Cleveland

BLED

TRAVEL SERVICE

6113 St. Clair Ave - CLEVELAND 3, OHIO

Phone: EXpress 1-8787

Kadar želite potovati - ali po suhem ali po morju
ali po zraku; - kadar želite poslati v stari kraj pa-
kete ali denar - vedno se z zaupanjem obniti
na našo pisarno. Organiziramo zlete in romanja v
Evropo in druge kraje sveta

z Ogarci

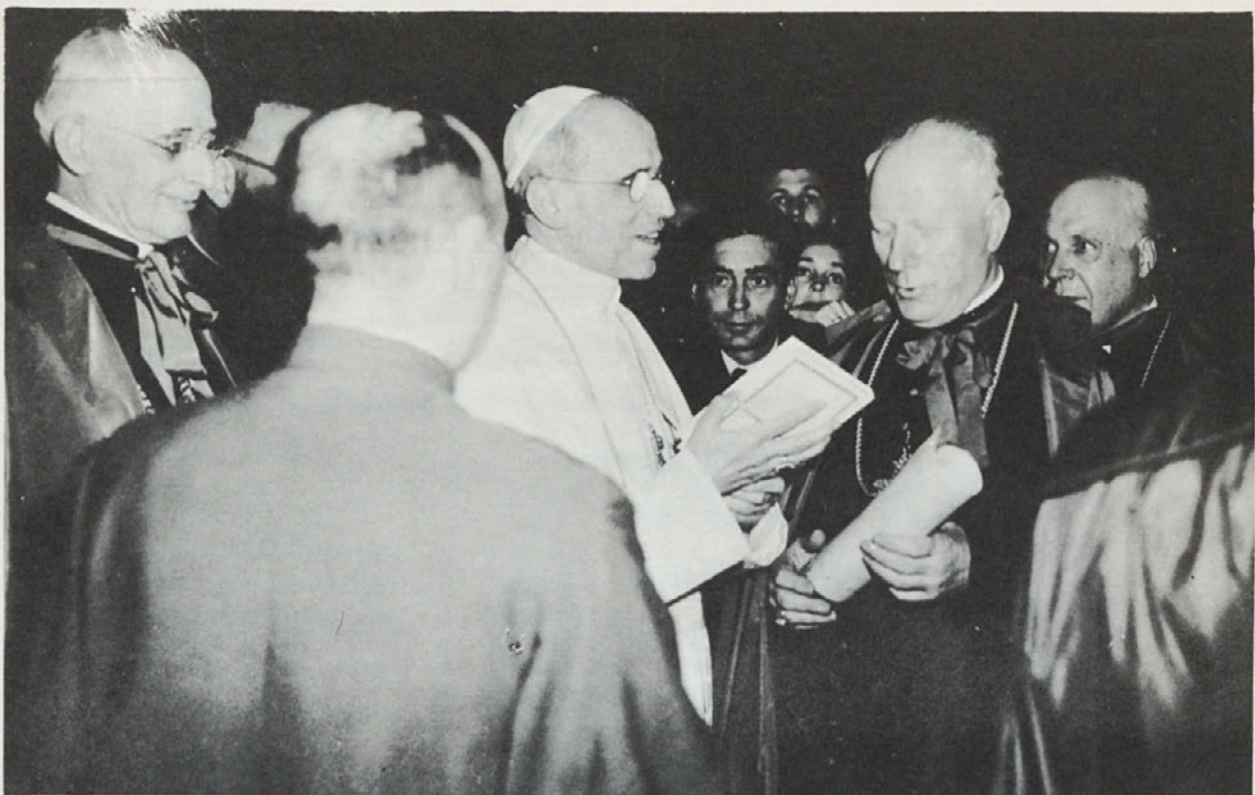
Tretji letnik. – Številka 6

Cleveland, Ohio

November-December 1959

Škof dr. Gregorij Rožman

Škof dr. Gregorij Rožman poklanja papežu Piju XII. nemško knjigo o mučencu Alojziju Grozdetu

LJUBLJANSKI ŠKOF DR. GREGORIJ ROŽMAN

Ta številka "Ozar" je posvečena v glavnem spominu škofa dr. Gregorija Rožmana. — Lepi fotografski posnetki s pogreba so Edvard Baznikovi. Poleg življenjskih podatkov škofa prinašamo nekaj opazk iz zadnjih tednov, dni in ur njegovega življenja. Zbirajmo drobce za obširen življenjepis velikega škofa!

Življenjski podatki

Škof dr. Gregorij Rožman je bil rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem. V duhovnika celovške škofije je bil posvečen 21. julija 1907. Eno leto je kaplanoval v Borovljah, nato nadaljeval študije v Avguštinu na Dunaju. Leta 1913 je postal profesor cerkvenega prava in moralke v celovškem semenišču. Leta 1920 je postal profesor cerkvenega prava na univerzi v Ljubljani. 17. marca 1929 je bil imenovan za pomožnega škofa ljubljanskega (posvečen 14. julija 1929) in 1. avgusta 1930 je postal redni ljubljanski škof, kar je ostal do svoje smrti. Leta 1945 je šel s svojim narodom in svojim semeniščem v begunstvo. V Cleve-

land (USA) je prišel 2. julija 1948 in tu umrl 16. novembra 1959. Pokopan je bil pri Mariji Pomagaj v Lemontu (Illinois) 23. nov. 1959.

"Rad bi romal h Kraljici Mučencev"

V Aurlesville v njujorški državi je znamenita božja pot na kraju, kjer so bili v prvi polovici 17. stoletja mučeni jezuitski misijonarji, prvi ameriški svetniki. Naš list je za aninje (26. julija) 1959 napovedal slovensko romanje na ta kraj, ki je posvečen Kraljici mučencev. — Prvi se je prijavil škof Gregorij Rožman. Rekel je, da je že dalje časa gojil željo poromati tja. Čez nekaj dni je po telefonu klical urednika Ozar in prosil, naj njegove prijave ne oznanimo javno, ker je romanje tik pred njegovim odhodom v Argentino in so večkrat v zadnjih dneh težave z vizami, da pa pogojno prijavo za romanje vzdržuje. Rev. Julij Slapšak je pa vedel povedati, da škofa skrbi vožnja, da mu vožnja škoduje. Z ozirom na to je bil naročen za romanje nov in udoben avtobus. Prostor zanj je vodstvo romanja držalo do zadnjega, dokler se ni zvedelo da prevzvišeni zaenkrat ne pojde niti v Argentino, ker da ga je zdravnik poslal v bolnico. V bolnici se je škof začasno sicer opomogel, toda na romanje ni mogel in potovanje v Argentino je bilo odloženo na pozno jesen...

Sree škofa Gregorija Rožmana je bilo pri Slovencih in v slovenskem semenišču v Argentini. Spodnje tri slike so od tam. – Prva: Škof Rožman posvečuje prve duhovnike iz semenišča v Argentini. – Druga slika: Prvi obisk v Argentini (1949). Škof z osebjem semenišča. – Tretja: Na letališču v Buenos Aires (1952)

Verniki prihajajo k mrtvemu truplu škofa v cerkvi sv. Lovrenca.

Slovenski fantje kot častna straža ob truplu svojega škofa v cerkvi sv. Lovrenca

Clevelandska škofija in naš škof

Sponzor za škofa Gregorija Rožmana, kakor to zahtevajo ameriški predpisi za dovoljenje za vstop v USA, je bil čikaški kardinal S. Stritch. Naselil se je pa škof takoj od začetka v clevelandski škofiji pri svojem prijatelju župniku Mnsgrju J. Omanu pri Sv. Lovrencu. Od tu je hodil obiskovat Slovence v zamejstvu po vsem svetu. V sosednjo škofijo Youngstown je zadnja leta hodil birmovat, ker je bil ordinarij bolehen. Z domačimi (clevelandskimi) škofi se je srečal le ob kakih posebnih prilikah.

Škofov osebni zdravnik dr. Franc Jelerčič je nujno svetoval, da škofa temeljito preiščejo in, če bo treba, operirajo. Oktobra 26. 1959 je škof bil sprejet v bolnico sv. Aleksija. Naslednji dan me vpraša Ivan Avsenek, če ima škof bolniško zavarovanje, ker če nima, bo treba nekaj ukreniti, kako plačevati bolnico.

Prijatelj Julij Slapšak mi pove, da ni zavarovan, in me prosi, naj bi šel na škofijo in tam vse potrebno uredil. Naslednji dan (28. oktobra) sem šel k pomožnemu škofu J. Krolu. Zelo se je začudil, da škof ni zavarovan. Rekel mi je, da bo on osebno vse uredil in da naj grem k škofu v bolnico in mu povem, da ga je zelo zadela, ko je slišal, da je v bolnici. "Povejte mu tudi, da dokler je on v naši škofiji, naj ga nič ne skrbi, kako plačati bolnico."

Škof Krol me je vprašal, če kaj vem, ali ima škof Rožman kake želje za slučaj smrti. "Ne mislim s tem reči, da smatram njegovo sedanjo bolezen za tako resno, da bi bila smrtno nevarna. Škof Rožman bo šel morda za mojim pogrebom in ne jaz za njegovim. Ne glede na sedanjo bolezen bi samo rad vedel, ali ima kake želje glede svojega pogreba. Morda ima glede pogreba kaj v svojem testamentu... Mimogrede, — ali imate vi svoj testament v redu? Škofija ima po duhovnikovi smrti sitnosti in težave, če ni testamenta."

Prosil me je, naj bi skušal kako od škofa Rožmana kaj zvedeti glede tega.

Rekel sem, da bom poskusil, čeprav je nekoliko delikatna zadeva govoriti z bolnikom o njegovem pogrebu: še z zdravim je težko. Vendar sem šel naravnost v bolnico. Škof je bil sam. Takoj je omenil Argentino.

"Prejel sem pismo od tam. Pišejo, kako se pripravljajo na moj sprejem. Jaz pa tle v bolnici..."

"Prevzvišeni, zavedajte se tega, da je za vas važno pred vsem to, da živite. Tudi, če nič ne delate in tudi če nikamor ne morete potovati; Vi samo živite!"

"Ravno to mi je pred nekaj dnevi rekel tudi dr. Krol."

Povedal sem mu, da prihajam od škofa Krola. Ko sem mu izročil njegove pozdrave in da se

Clevelandski pomožni škof John J. Krol

Škofu Krolu so Slovenci hvaležni za njegovo skrb za škofa Gregorija Rožmana ob njegovi bolezni in ob njegovi smrti

ga bo spominjal v svojih molitvah in da naj ne bo v skrbih zaradi plačila za zdravljenje, je bil zelo vesel za to pozornost.

Nato je tekel razgovor tar tako, — beseda je dala besedo: o slovenski šoli, o romanju v Auriesville, o novi okrožnici za Molitveno zvezo, o slabem položaju slovenskih duhovnikov v diaspori v Evropi in tu je tako nanese, da sem omenil, da me je škof Krol resno vprašal, če sem naredil svoj testament.

"To je dolžnost vsakega škofa, da skrbi, da imajo duhovniki urejen svoj testament. Jaz sem svojega naredil pred leti. In sem vse mogoče reči napisal notri; glede pogreba in to in ono, potem sem pa vse strgal in napisal čisto kratkega. Glede pogreba samo to, da me naj polože v blagoslovljeno zemljo, druge reči pa, da bo uredil Father Slapšak..."

V tem razgovoru sem na neprisiljen način zvedel vse, kar je škof Krol želel zvedeti. Ko sem mu o tem poročal, je ponovil, da ne misli, da bi vprašanje pogreba bilo aktualno sedaj.

Še isti dan je škof Krol osebno obiskal bolnika

Cerkveni odličniki v prezbiteriju clevelandske stolnice med pogrebnimi obredi za škofa Gregorija Rožmana

Duhovniki in verniki so napolnili stolno cerkev med pogrebno mašo za škofa Gregorija Rožmana

Rev. Alojzij Baznik, župnik pri Sv. Vidu v Clevelandu, pridiga v stolnici po pogrebni maši

v bolnici. Sedaj mu je tudi osebno zatrdil, da mu ni treba biti v skrbeh za plačilo za zdravljenje.

Ko sem čez nekaj dni bil spet pri škofu Krolu, me je naprosil, naj bi ga stalno informiral o škofovem zdravstvenem stanju. — Naslednjo nedeljo je obiskal škofa v bolnici nadškof Edvard F. Hoban. V ljubeznivem razgovoru je nadškof obljubil bolniku, da bo na dan operacije daroval svetomašo zanj. (Škof Rožman je že toliko napredoval v analeščini, da že ni več potreboval tolmača).

Zadnja noč

Škof Rožman je bil operiran v sredo 11. novembra. Umril je naslednji ponedeljek po 3. uri zjutraj 16. novembra). Škof Krol je bil takrat na škofovski konferenci v Baltimore. Nadškof Hoban

je izjavil, da naj bo pogreb tako kakor želijo Slovenci. Duhovniki pri Sv. Lovrencu so odločili, da bo škofovo truplo ves čas do pogreba (v soboto 21. novembra) ležalo v šentlovrenski cerkvi. Pogrebna maša pa bo v stolnici sv. Janeza.

Poškofovski konferenci v Baltimore se je škof Krol udeležil s celotnim škofovskim zborom (200) dedikacije nove bazilike Brezmadežne v Washingtonu (v petek 20. novembra). Takoj po cerkveni slovesnosti sta škof Krol in nadškof Hurley odpotovala v Cleveland na pogreb škofa Rožmana. Škof Krol je imel pogrebno mašo, nadškof Hurley pa je opravil druge pogrebne obrede. Obredom je prisostvoval clevelandski pomožni škof Begin. Po maši je pridigal šentviški župnik L. Baznik.

Iz clevelandske stolnice so truplo prepeljali v Lemont, slovensko Brezje v USA. Tam je leža-

Slovenski možje nesejo pokojnega škofa k pogrebni maši v stolnico

lo v kapeli Marije Pomagaj v nedeljo, v ponedeljek (23. nov.) je bilo pokopano na domačem pokopališču slovenskih frančiškanov.

Zadnja noč v bolnici

Škofov slovenski zdravnik je bil dr. Frank Jerlič. Operiral ga je urolog dr. Nuckolls.

Po operaciji se je škof le nekajkrat zavedel. Govoril je s Father Slapšakom. S težavo. Vsi smo nestrpnost čakali sporočila, kdaj se bo bolniku pooperacijsko stanje izboljšalo. V nedeljo (4. dan po operaciji) mi je Father Slapšak rekel, da je stanje prej slabše kot boljše. Zvečer po devetih urah sem šel v bolnico. Škof je ležal v znak, nekoliko hitreje dihal z lahnim stokanjem. Pri njem je bila bolničarka Albina Kozina in z vso ljubeznivostjo skušala lajšati bolniku bolečine. Rahlo ga je tolkla na lice in klicala ternekaikrat rekla, da sem ga jaz prišel obiskat. Menila je, da ne reagira in da se ji zdi, da je slabši. Dala

mu je zdravila. Čez nekaj minut je bilo razbrati iz oči izboljšanje. Bolničarka je šla iz sobe. Kakor prej ona, sem sedaj tudi jaz skušal škofa zbuditi. Tolkel sem ga po licu in klical. Ker se mi je zdelo, kakor bi me razumel, sem mu rekel, da če me pozna, naj mi stisne roko. In se je skušal obrniti in roko premikati. Rekel sem mu, da vsi Slovenci molimo zanj in prosimo za njegovo ozdravljenje. In je spet samo dihal in lahnostokal.

Malo pred deseto sem ga blagoslovil in odšel. Bil sem zadnji slovenski duhovnik, ki sem ga videl živega in ga blagoslovil. Opolnoči je bolničarka klicala bolniškega duhovnika g. Roztasa. Vendar še ni bila zadnja ura. Ob treh gajespel klicala. In sedaj mu je Father Roztas med molitvami za vedno zatisnil oči. Škof Razman je umrl. "Umril je svetnik," je rekel Father Roztas.

Rev. Jožef Godina

Monsignor J. Oman je med zadnjimi pogrebnimi obredi v clevelandski stolnici sam zapustil cerkev; kakor dani zmoget do konca. „Sedaj sem pa sam ostal“, mu je bilo brati z obraza kot žalosten vzdih.

Še neobdelano gomilo nad grobom škofa Gregorija Rožmana v Lemontu je lahko pokrtil sneg. Mrzel veter se lovi golega drevja in velikega križa nad grobom. Iz src škofovih vernikov pa bo še dolgo vrela gorka molitev zanj. (Fotografirano 29. nov. 1959.)

PREKMURSKO-SLOVENSKA FARA V BRIDGEPORTU

„Ozare“ so pred meseci naprosile Rev. Andreja Far-kaša, župnika prekmursko-slovenske fare v Bridgeportu (Connecticut) severno od New Yorka, da bi poslal za slikovno stran „Ozar“ slike svoje cerkve. S slikami cerkve objavljamo tudi kratko zgodovino cerkve in fare, kakor jo je napisal njen ustanovitelj in prvi župnik Rev. Mihael Golob. Članek datira iz leta 1948 (poleti). Takrat je sedanjí urednik Ozar zbiral gradivo za prekmursko-slovenski priročnik „Prekmurški Slovenci v zamejstvu.“ Za severnoameriške Prekmurce sta napisala največ P. Kazimir Zakrajšek in župnik M. Golob.

Zasluga za ustanovitev te župnije gre slovenskim frančiškanom, ki so delovali na slovenski župniji v New Yorku, posebno p. Kazimiru Zakrajšku. Ta je s svojimi redovnimi tovariši skozi več let prihajal med prekmurske Slovence v Bridgeport, kjer jim je opravljal službo božjo v ogrski cerkvi sv. Štefana, posebno v velikonočnem času. Tako se je dodobra spoznal z ljudmi in njihovimi razmerami, v katerih so živeli. Bilo je takrat okoli 300 družin in nekoliko samecev in samic. Žalostne razmere med tem ljudstvom so ga prepričale, da jim je treba poskrbeti duhovnika kakor hitro mogoče.

Ta goreča želja se mu je spolnila, ko je v marcu leta 1912 dospel iz mariborske škofije v Ameriko Rev. Mihael Golob, ki je kakega pol leta pomagal v dušeskrbstvu v New Yorku. Meseca septembra istega leta je odšel v Bridgeport, Conn. k slovaškemu župniku Rev. Andrej E. Komara za pomočnika. Od tukaj je začel prihajati med prekmurske Slovence, popisal vse družine in posredoval pri škofijski oblasti za ustanovitev slovenske župnije, kar pa ni bilo brez težav. Ti ljudje, doma pod ogrsko vlado, tu pa naseljeni med samimi Ogrji, so bili docela pomadžarjeni. Le malo jih je bilo, ki so se čutili Slovence. Ravno ta protivnost od ogrske strani pa je pospešila delo za slovensko župnijo; Hartfordski škof John J. Milan je naročil duhovniku najeti pritličje (basement) francoske cerkve sv. Antona, kjer se je opravljala služba božja vsako nedeljo pričeni s 26. januarjem 1913. Uradno je pa bila ustanovljena župnija Sv. Križa s škofovim pismom z dne 13. jun. 1913.

Zdaj je bilo treba najti in kupiti primerno zemljišče za cerkev. Duhovnik in ljudstvo so zastavili vse svoje moči za to delo. Po kratkem času dveh let se je začelo z delom stavbe lastne cerkve (14. junija 1915). Cerkev je bila dogotovljena in blagoslovljena 28. novembra 1915. Nepopisno je bilo veselje dobrih ljudi, ko se

jim je spolnila srčna želja po lastni cerkvi v novi domovini. Tudi mnogi, ki so še vedno viseli na madžarsko stran, so zdaj pristopili v faro. Po prvi svetovni vojni je mnogo faranov odšlo nazaj v staro domovino. Število faranov se je znatno zmanjšalo. Da bi fara imela zadostne dohodke, je škof dovolil pridružiti fari Slovake, kateri stanujejo v bližini cerkve in so oddaljeni od svojih lastnih cerkva. Od leta 1923 je fara mešana: slovenska in slovaška. Kljub temu je župnija uradno priznana kot slovenska. Dve leti po dokončanju cerkve je tudi duhovnik dobil svoje župnišče pri cerkvi. Poleg cerkve in župnišča ima fara prostorno zemljišče, kjer bi naj stala farna šola. Žalibog, da so nepreviđni farniki preprečili to najpotrenjense delo za faro.

Od začetka fare še vedno oskrbuje faro njen ustanovitelj Rev. Mihael J. Golob. Kot pomožni duhovniki so delovali pri fari Rev. Martin Kozar (1923–1926), Rev. Lovrenc Černy (1928–1929), Rev. Stephen G. Vitka (1941–1948).

Fara šteje danes 115–120 družin. Vsi farniki so izključno delavskega stanu. Njim na pohvalo je treba povedati, da lepo skrbijo za svojo cerkev, ki je v takem stanju, da jo pohvali vsak, ki jo vidi.

Rev. M. J. Golob

Zelo informativno je, kar je P. Zakrajšek pisal uredniku o ustanovitvi bridgeportske prekmurske fare:

„Lemont, Ill., septembra 2. 1948. – Prečastiti g. G.! Ne vem, kaj naj pišem, ko omenjate, da ste že od drugod dobili podatke. Jaz sem pravi ustanovitelj prekmurske fare v Bethlehemu, začetnik pa fare v Bridgeportu, kakor pišete, da Vam je pisal Fr. Golob. Povsodi sem bil pred ustanovitvijo in videl, kako jih Madžari grdo gledajo in kako jih izkoriščajo. Zasmilili so se mi. V Bridgeportu sem imel obiske kar v madžarski cerkvi, v Bethlehemu enkrat v madžarski, pozneje pa v slovaški cerkvi, kjer (bi mogel reči) je bila fara ustanovljena. Za Bridgeport sem izbral Fathera Goloba, ki je prav tedaj prišel iz starega kraja in je stanoval primeni, za Bethlehem pa patra Anzelma Murna, kar je bilo preje preden je bil prišel Father Golob. Pri nadškofu v Philadelphiji je bilo nekoliko težje, ker je madžarski župnik nagajal. Vendar sem dobil pomoč v irskem župniku Bethlehemu, kateremu sem razložil tudi politični položaj in ga je kot Irece razumel in pomagal. Težje je šlo v Bridgeportu. Tam so bili Prekmurci popolnoma pomešani z Madžari. Škof tudi ni bil v začetku naklonjen, ker ga je madžarski župnik prepričal, da to niso Slovani, temveč Hungarians, ki govorijo „dialekt“. Bil sem tam večkrat. Ker sem imel tam dobrega prijaa-

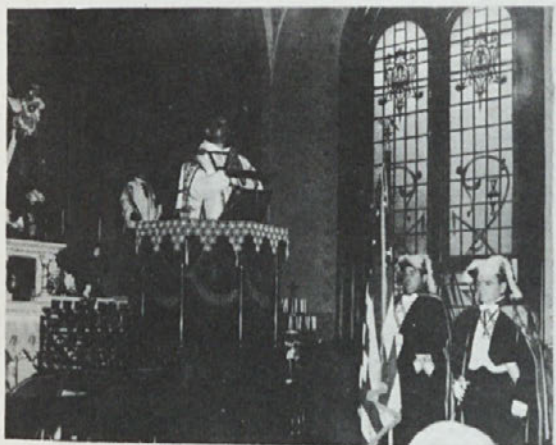
telja župnika Slovaka, sem ga pridobil, da je vzel Fathera Goloba za kaplana, da bi tako počasi bolj skrivaj organiziral ljudi, pobral cenzus, da sem mogel dokazati škofu, koliko jih je. Poslal sem k škofu tudi Slovaka in tako se je doseglo.

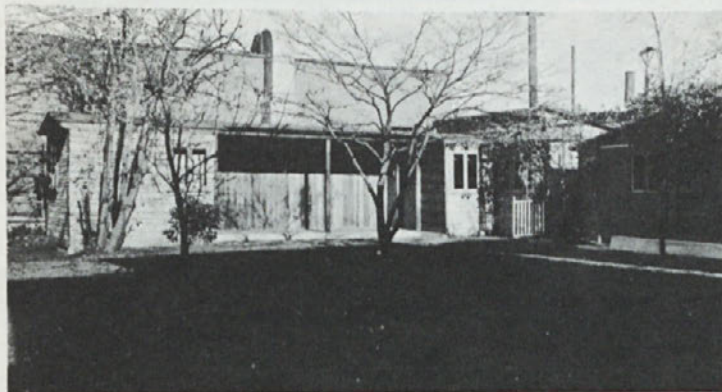
CERKEV Sv. Križa v Bridgeportu, zidana 1935.

Župnišče, predelano leta 1958.

SREDNJI dve sliki sta s cerkvene proslave ob srebrni maši župnika dr. Andreja Farkaša dne 28. junija 1953. – Very Rev. John Prah (levo) pridiga. (Desno:) Srebrnomašnik pred oltarjem. Prisostvoval je škof Gregorij Rožman (levo).

LEVO: Farni vrt s preurejeno vrtno stavbo.

Levo: FARNA DVORANA ob priliki banketa za srebrni jubilej sedanjega župnika dr. Andreja Farkaša 28. junija 1959. (Župnikova slika je na strani 53 letošnjih Ozar.) Dvorana je bila preurejena leta 1953 in je prostora za 400 gostov pri mizah.

SLIKE IZ PREKMURJA

K slikam bridgeportske prekmursko-slovenske fare dodajemo nekaj slik iz Prekmurja. Mestece Dolnja Lendava (tik spodaj) je središče spodnjega Prekmurja. Kraj je bil naseljen že v predzgodovinski dobi. Takoj za mestom se začno dvigati hribi Lendavskih

goric. S hriba je možno videti celo Mursko polje do Radgone. Farna cerkev je posvečena sv. Katarini. Na pobočju hriba je pred 250 leti grof Esterhazy sezidal grao, ki ima obliko črke L na čast avstrijskemu cesarju Leopoldu. V okolici so bogati petrolejski vreli. – V sredini sta dve liki, tipični za ravensko Prekmurje. (Ravna cesta med Soboto in Rakičanom z vitkimi topoli.) Plavajoči mlini na Muri (desno) so posebna značilnost za Prekmurje. Pravijo, da so jih imeli že v dobi kneza Koclja. Možno jih je premikati in tako vedno držati nad najmočnejšim tokom v strugi. Prodane mline tudi milje daleč spuščajo po reki navzdol ali vlečejo navzgor.

Vzdolž jezera Erie vzhodno od Clevelanda se razprostira lahno valovita pokrajina z njivami, gozdovi in goricami; vabljiva za Slovence, ki je bil vajen vdihavati gorenjski zrak, pohorsko smrečje, vonj Slovenskih ali dolenskih gor. Zato pa najdemo slovenske farmarje v teh krajih. Posebno v bližini mestec Geneva in Madison. V okolici Madisona jih je bilo toliko, da je clevelandski škof že nekaj let pred drugo svetovno vojno poslal k mali cerkvi v Madisonu (zidana 1863) slovenskega duhovnika Ludvika Viranta, ki je tam ustanovil redno faro. Župnikoval je 16 let. Slovenci so cerkev smatrali kakor svojo, čeprav uradno seveda ni bila. (Glej prvo sliko zgoraj!)

Vodilni slovenski farmar v tej okolici je bil in je še Tone Debevec, brat pred leti umrlega lastnika in urednika Ameriške Domovine (Jaka D.)

Tone je prišel v Ameriko leta 1906. Pri Sv. Vidu v Clevelandu se je poročil. Tovarna mu ni dišala. Kupil je malo farmo južno od Madisona in to z leti povečal v pravo veleposestvo. Na posestvu so njive, sadovnjaki, gozdovi in vinogradi. Obdeluje sam s svojo ženo, po rodu Izanko. Le za večja dela (trgatev) najame delavce. Dokler se otroci niso poročili, so mu tudi ti pomagali. Preje je imel živino. Sedaj z ženo s traktorji premetavata brazde. Posebno je ponosen na svoje vinograde.

Debeveci so cerkničani. Tone je hodil tudi v ljubljanske šole. Je vedno vesel, dober kot kruh, zdrav kot riba. Njegov obraz je kakor njegove njive: poln sonca. „Samo zato bi rad bil enkrat še mlad, da bi pokazal tem mladim puščobam, kako je treba veselo živeti. Saj ti ne vedo, kakšno je veselo življenje,” je rekel. Še pred desetimi leti so se hodili vedrit na njegovo farmo monsignor Ponikvar, Jaka Debevec, advokat Kušljan, trgovec Pinter, Frank Turk in drugi. Kušljan je dal postaviti v gozdčku za njivami (spodnja slika) „weekend” hišico. Ob nedeljah popoldne se je iz gozdčka dvigal dim; pekli so krompir; razlegala se je slovenska pesem, odbijale se balinske kugle. Pa je vse utihnilo. Hišica sameva...

— Mr. Debevec, vi ste bili nekdanj cerkveni mož pri cerkvi v Madisonu, ko je bil Father Virant župnik. Kako pa so sedaj pri novi cerkvi Slovenci?

— Saj nas je komaj kaj Slovencev tam. Stari izumirajo, mladi pa — saj veste kako je... Ampak jaz sem tudi pri novi cerkvi še vedno „cerkveni mož.” Pa ni mogel končati brez šaljive opazke:

— Da, tudi v novi cerkvi kolektam. Toda sedaj na pol in pol; pol za cerkev, pol zase...

Trtoci na czaarach

Rudi Knez

Slike na tej strani in spodaj na naslednji strani so z miklavževanja pri Sv. Vidu v Clevelandu (1959).

ZGORAJ: Sv. Miklavž z angelskim spremstvom stopi z nebes na šentviški oder.

LEVO ZGORAJ: Del angelskega zbora prepeva.

LEVO SPODAJ: Nebeški čevljar sv. Krišpin in sv. Gerard pojeta slavo nebeškemu Očetu.

SPODAJ: Serafinček in Koderček se razgovarjata.

Sv. Miklavž z angelskim zborom in darovi za pridne otroke v fari Marije Vnebovzete v Collinwoodu v Clevelandu.

Intiharjevi na dan sv. Miklavža: Jože 11 let, Helenca (v krogu) 5, Slavica 3 z mamo Slavko (Bogataj). Oče: Pavle Intihar.

SVETI MIKLAVŽ

Bila je Miklavževa nedelja, pust in mrzel zimski dan. Popoldne se je Tomaž napotil proti Sv. Vidu, da bi videl igro „Miklavž prihaja“. Čeprav mu je bilo šele dvanajst let, že dolgo ni verjel v Miklavža. Starše je zgubil v ranih letih. Živel je pri teti in nekam rano dojel resnobo življenja, brez grenkobe v srcu, pa tudi brez posebne radosti. Na igro je šel zato, da bi v pravljičnem svetu prebil popoldan.

Ko je brezbržno korakal po St. Clairski cesti, ga je ustavil starček in povprašal, če ve, kje je cerkev Sv. Vida.

„Ni daleč, očka. Tudi jaz sem tja namenjen, kar skupaj pojdiva.“

Starček je vprašal to in ono. Končno je prišel pogovor na sv. Miklavža.

„Ti ne verjameš v Miklavža?“

„Bajke,“ je dejal Tomaž in se nasmehnil.

Starček je ostal veselo resen in kakor samemu sebi pripovedoval, da je nekoč sv. Miklavž res živel. Bil je velika dobričina in je skrivaj nosil darila. Navada se je ohranila do danes. Nihče ne more reči, da sv. Miklavž tu in tam še sam koga ne obdari.

„Če bi naj ti dobil kako darilo, kaj bi si želel?“

Tomaž je dejal, da nima posebnih želja, a majhnega radijskega aparata se ne bi branil. Rad posluša novice in glasbo.

V tem sta prispela do šole. Starček je krenil

proti cerkvi. Tomaž je pa zavil v dvorano. Ko je segel v žep, da bi kupil vstopnico, je izvel petindvajset dolarjev in sliko radijskega aparata s ceno \$24.99.

Tomaž še do danes ni rešil uganke, od kod in kako je prišel denar v njegov žep.

Slavica Kreplj

Mojca Strancar-jeva je vsa srečna, ker ji je sv. Miklavž pri Sv. Vidu prinesel toliko darov, toda tisti grdi parklji so še tako blizu (fotografirano na odru).

ZGORAJ. (Levo:) Marija Pija Krepfl se rada pestuje. Rojena 11. junija 1959. Oče Janez, mati Slavica (Pozne). – (Desno:) Škof dr. Gregorij Rožman je 9. junija 1959 krstil malo „Nicole” pri družini Marka Natlačena v Montrealu, Canada. Od leve: mati in botrica z otrokom.

SPODAJ. (Levo:) Vesela Pustova trojica: Marjan ima sedem let in hodi v 1. razred, Slavica, 5 let, obiskuje vrtec. Kadar sta doma, se igrata z 9 mesecev staro Vidko. – (Desno:) Vrtačnikova Jožica je bila 25. oktobra 1959 (Kristusa Kralja nedelja) pri prvem sv. obhajilu. Cela družina je ta dan obiskala škofa Gregorija Rožmana pri Sv. Lovrencu v Clevelandu.

ha ha Mal' za smeh ha ha

Tone Nemec

Frank je zadosti dolgo delal v tovarni v Clevelandu in ko se je poročil, sta se z ženo dogovorila, da kupita farmo. Mlada farmarica je pisala pismo Ameriški Domovini in vprašala, koliko časa mora koklja sedeti na jajcih. Uredništvo je odgovorilo, da za piščance tri, za račke pa štiri tedne.

Čez mesec dni se je farmarica zahvalila za nasvet, dodala pa še to: „Ker po treh tednih še vedno ni bilo piščancev, račk pa ne maram, sem kokljo vrgla iz gnezda, jajca pa prodala.“

SODNIK: – Kaj vas je privedlo do tega, da ste ukradli zlato uro v izložbenem oknu?

UZMOVIČ: – Gospod sodnik, ko sem videl krasno uro in zraven napis „Izkoristite ugodno priliko!“ – se nisem mogel več ustavljati skušnjavi.

ZDRAVNIK: – Povejte svoji ženi, naj je motnje v levem ušesu nikar preveč ne skrbi; to je le ena izmed posledic staranja.

MOŽ: – Gospod zdravnik, kar sami ji to povejte, lepo prosim!

– Zakaj ste ukradli avto?

– Zaparkan je bil blizu pokopališča in sem mislil, da je zdravnik mrtev.

Ali ni bila nevesta videti nekam utrujena?

Saj ni čudno, – koliko časa je pa letala za njim..

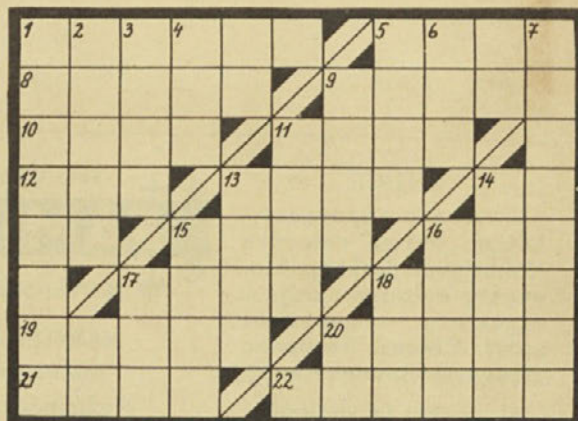

V RESTAVRACIJI. Gost sedi za mizo in pregleduje jedilni list. Ker ni našel, kar je iskal, vpraša prihajajočo natakarico:

– Ali imate žabje noge?

– O ne, gospod! Le revmatizem me spet nekaj nadleguje.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. Zakrament sv. pokore – 5. Vrsta razstrelilnega orožja – 8. Nepridiprav, lump – 9. Utežna enota za dragulje in zlato – 10. Vogal – 11. Ovcja koža – 12. Električna merska enota – 13. Dišava – 14. Nikalnica – 15. Upanje – 16. Izraz pri šahu – 17. Kvadraten platnen pokrovček za kelih – 18. Moško ime – 19. Muza ljubezenskega pesništva – 20. Hudič, mamom (tudi ime sovietskega delegata pri ZN) – 21. Raje rasejo kot padajo – 22. Črevesna kuga.

NAVPIČNO: 1. Pred in medvojni ljubljanski dnevnik – 2. Nekrščen človek – 3. Zopet, spet (hrvaško) – 4. Domača hrana Izraelcev v puščavi – 6. Nekdanja mednarodna organizacija – 7. Vrsta telesnih vaj – 9. Domača perutn. žival – 11. Vijuga, okljuk – 13. Več kot nič – 14. Zemeljsko podnožišče – 15. Medmet ponujanja – 16. Križanci oslov in kobil – 17. Bog gozdov, rastlinstva in pastirjev – 18. Oranje, zorana zemlja – 20. Kratica za „Montana“.

Rešitev križanke v zadnji številki (str. 80)

VODORAVNO: 1. Kor – 4. Andi – 7. Dno – 8. Post – 10. Odbojka – 11. Pakt – 13. Rak – 14. Veslati – 18. El – 19. Kabel – 21. Rajni – 22. Mizar.

NAVPIČNO: 1. Kdo –

NAVPIČNO: 1. Kdo – 2. Onda – 3. Rob – 5. Noj – 6. Itak – 8. Pot – 9. Skat – 12. KSKJ – 13. Rabi – 14. Vera – 15. E-lan – 16. Lani – 17. Ilir – 20. Eta.

OPOMBA: Popravi pod sliko srebrne maše v Bridgeportu letnico v 1959 (namesto 1953). – Na zadnji strani manjka pri sliki Pustovih otrok ime očeta in matere – Milko in Slavka Pust; pri Vrtačnikovih – Jože in Danica Vrtačnik. – Na splošno željo spremenimo ime „Ozare“ in način izhajanja. Dokler vas o tem ne obvestimo, ne pošiljajte naročnine.

Oxart

6116 Glass Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

Return postage guaranteed

KNJIGE

Slovenske pripovedne knjige; knjige celovške Mohorjeve družbe; Slovenske kulturne akcije v Argentini; - Mauserjevi spisi; Zbornik Svobodne Slovenije (Buenos Aires)

Slovenski in angleški molitveniki z velikim in drobnim tiskom od navadne do najfinije vezave.

Oglejte si našo izložbo! Naročite lahko po pošti.

Tel.: UT 10684

FAMILIA

SLOVENSKA KNJIGARNA IN TRGOVINA Z NABOŽNIMI PREDMETI

NABOŽNI PREDMETI

Izbiramo smo povečali!

Rožni venci, križi, podobice, kipi, kropilčki, predmeti za sv. obhajilo v hiši, družinski albumi, svetinjice, knjižice za otroke, šolske potrebščine, papir in razglednice za razne prilike. Vse skrbno

izbrano za potrebe v naših družinah. Imamo tudi žalne podobice

barvaste in črno bele z žalnim črnim in srebrnim robom za obvestila ob smrti v družini.

Sprejemamo naročila za darilne pakete Lige KSA.

RELIGIOUS & GIFT SHOP

6116 GLASS AVE.-CLEVELAND 3 - OHIO

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

Kompletna izbira pohištva
in električnih predmetov

John Sušnik

6202 St. Clair - EN 13634

Slovenska trgovina. Nizke cene

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. HE 1-4148

Potovanja-paketi-donar v Evropo

M. SLAK OPTICIAN

Norwood - Glass

CIMPERMAN MARKET

1115 Norwood Road

ST. CLAIR HARDWARE

Laddie Pujzdar - Joe Vertočnik

7014 St. Clair Ave

SHAWNEE MARKET

V. Vrhovnik - F. Urankar
19300 Shawnee Ave

MATT F. INTIHAR

Real Estate & Insurance

630 East 222nd Street

Office: REwood 1-6888

Resid: IVanhoe 1-0678

Mr. M. Intihar je neomajen
prijatelj starih in novih
Slovencev. Svoji k svojim